

RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN

Vuosikertomus 2014

Tukinainen ry	Vuodelle 2014 saatu avustus:
<p>Tukinainen ry on yleishyödyllinen, voittoa tavoittelematon yhdistys, joka on toiminut vuodesta 1993 lähtien. Tukinainen ry:n ylin johto on hallituksella ja operatiivisesta toiminnasta vastaa johtoryhmä. Yhdistyksen sääntöjen mukaisesti Tukinainen ry:n alaisuudessa toimii Raiskauskriisikeskus Tukinainen, jonka perustehtävänä on seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön uhrien sekä heidän läheistensä auttaminen ja tukeminen sekä edunvalvonta. Auttamisen keinoina ovat koulutus, maksuton juridinen ja terapeutin ammattiapu.</p>	Yleisavustus: 569.000

SISÄLLYSLUETTELO	sivu
1. RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN /TUKINAINEN RY	5
1.1. Yleistä	5
2. Kriisityö	6
2.1. Vuoden 2014 painopistealueet kriisityössä	6
2.2. Ryhmätoiminta	8
2.3. Koulutus- ja asiantuntijatehtävät sekä mediajulkisuus	11
2.4. Osaamisen kehittäminen ja työnohjaus	12
2.5. Verkostoyhteistyö	12
3. Oikeudellinen työ	13
3.1. Vuoden 2014 painopistealueet oikeudellisessa työssä	13
3.2. Puhelinpäivystys	14
3.3. Asiakastapaamiset	16
3.4. Oikeudelliset toimeksiannot	17
3.5. Verkostoyhteistyö	18
3.6. Koulutus ja konsultaatiot	19
3.7. Osaamisen kehittäminen	19
3.8. Tiedottaminen	19
4. Työsuojelu	20
5. Hallinto ja talous	20
5.1. Saadut avustukset ja tuotot	21
5.2. Henkilökunta	21
6. Viestintä	22
LIITTEET	
Tunnusluvut	
Koulutukset, Helsingin toimipiste/Jyväskylän aluetoimipiste	

Raiskauskriisikeskus Tukinainen kyselytutkimus viestinnästä

Raportti: Sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoiden tietotaidoista seksuaalirikoksen uhrin kohtaamisessa ja hoidossa

WWW-sivujen tilastot

Tukinainen tilastot 2014

Media sisältö, jossa Tukinainen on mainittu

1. RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN /TUKINAINEN RY

Raiskauskriisikeskus Tukinainen toiminta käynnistyi vuonna 1993 Raha-automaattiyhdistys ry:n tuella. Toiminnan alusta alkaen auttamisen keinoina ovat olleet maksuton juridinen ja terapeutinen neuvonta, ohjaus sekä tuki. Kriisi- ja puhelinpäivystykset ovat kuuluneet tähän päivään asti Raiskauskriisikeskuksen perustoimintoihin. Tukinainen päätoimipiste sijaitsee Helsingissä ja aluetoimipiste Jyväskylässä vuodesta 2006 lukien. Päärahoittajana on edelleen Raha-automaattiyhdistys ry, jonka rahoituksen turvin toimintaa on voitu jatkaa ja kehittää. Raiskauskriisikeskus Tukinainen on Suomen ainoa raiskauskriisikeskus.

1.1 Yleistä

Tukinainen ry:n päämääränä on seksuaalisen hyväksikäytön ja väkivallan kohteeksi joutuneiden ja heidän läheistensä aseman parantaminen. Tavoitteiden toteuttamiseksi yhdistys ylläpitää Raiskauskriisikeskusta, joka antaa maksutonta kriisi- ja oikeusapua, tukea, neuvontaa, ohjausta ja kuntoutusta uhreille ja heidän läheisilleen. Tukinainen järjestää voittoa tavoittelematta konsultaatiota ja koulutusta eri alojen ammattilaisille. Tukinainen valtakunnallinen ja soittajalle maksuton juristipäivystys perjantaisin oli kohdennettu lähisuhdeväkivallan uhreille, heidän läheisilleen ja ammattiauttajille.

Tukinainen ry:n toiminnassa korostuu lisääntyvästi yhteiskunnallinen vaikuttaminen, johon kuuluu muun muassa yhteistyö eri järjestöjen ja julkisen sektorin toimijoiden kanssa, lainsäädäntöä koskevien lausuntojen laatiminen ja mediasuhteiden ylläpitäminen. Tukinainen julkisti helmikuussa 2014 oman tilastonsa päivystyspuhelimiin tulleista ensimmäisistä yhteydenotoista.

Seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön uhrien asemaan on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota. Uhrien tukijärjestön rooli on keskeinen uhrien auttamisessa, tukemisessa ja edunvalvontatyössä. Tukinainen ry antoi runsaasti lausuntoja (lausunto hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi uhrimaksusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, lausunto naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevasta yleissopimuksesta, lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle sosiaalihuoltolaiksi ja eriksi siihen liittyviksi laeiksi, lausunto luonnokseen sisäisen turvallisuuden rahaston kansalliseksi ohjelmaksi 2014-2020, lausunto Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle Ihmiskaupparaportoiijan kertomuksesta 2014) ja otti kantaa uudistuvaan seksuaalirikosten uhreja koskevaan lainsäädäntöön. Tukinainen edustaja toimi myös Uhripoliittisessa työryhmässä. Tukinainen ry on myös muussa käytännön työssään

jakanut asiantuntemustaan viranomaisten ja muiden yhteistyötahojen käyttöön. Vuonna 2014 valmistui viranomaisille ja muille alan ammattilaisille suunnattu opas seksuaalisen väkivallan uhrien parissa tehtävän työn tueksi. Poliisiammattikorkeakoulu tilasi ainoastaan yksittäisiä sensitiivisyyskoulutuksia vuonna 2014, koska se ei ollut varannut budjettiinsa koulutusmäärärahaa maksullisiksi muuttuneita sensitiivisyyskoulutuksia varten.

Tukinainen toimi yhteistyössä eri järjestöjen ja ministeriöiden kanssa kansainvälisellä tasolla. Tukinainen ry:n edustajat osallistuivat Virossa pidettyihin kansainvälisiin konferensseihin ja toimivat kouluttajina. Tukinaisen edustaja vieraili myös Portugalissa ICSor (International Conference on the Survivor of Rape) - konferenssissa ja piti tilaisuudessa puheenvuoron. Viron Sosiaali- ja terveysministeriön edustajat vierailivat Raiskauskriisikeskus Tukinaisessa.

2. KRIISITYÖ

Vuoden 2014 painopistealueet kriisityössä

Toimintavuoden 2014 aikana kriisityön sisällöllisinä painopistealueina olivat

- seksuaalista väkivaltaa akuutisti kohdanneiden henkilöiden parissa tehtävä kriisiauttaminen
- yksilö- ja ryhmämuotoisen auttamistyön vaikuttavuuden arviointimenetelmien ja työstä kerättävän tilastoinnin kehittäminen
- uhrien aseman vahvistaminen levittämällä kriisityön erityisasiantuntijuutta erityisesti terveydenhuollon toimijoille
- osallistuminen ja vaikuttaminen uhrien asemaa ja auttamista edistäviin yhteistyöverkostoihin

Toimintavuoden aikana selkeytettiin edelleen kriisityön prosesseja sekä yksilö- että puhelintyössä käynnistämällä näitä koskeva laatutyö.

Raiskauskriisikeskus Tukinaisen kriisipuhelinpäivystysaikoja muutettiin 1.2.2014 lukien.. Muutoksella voitiin taata Uhridirektiivin seksuaalirikoksen uhreille edellyttämä henkilökohtainen kriisiapu muutaman päivän sisällä traumaattisesta kokemuksesta. Toimintavuoden aikana kriisipäivystykseen otti yhteyttä yhteensä 36 akuutisti seksuaalista väkivaltaa kokenutta henkilöä joille kaikille voitiin tarjota lyhytaikaista kriisiapua (keskimäärin 4 kriisikäyntiä) ja oikeudellista neuvontaa enintään kuuden päivän sisällä yhteydenotosta.

Arkena kriisipäivystys päivysti edelleen maanantaista torstaihin klo 9-15 välisenä aikana mutta perjantaipäivystyksestä luovuttiin. Muutos perjantaipäivän osalta mahdollisti molemmissa aluetoimipisteissä tarpeellisiksi osoittautuneet akuutit pop-in - kriisivastaanottoajat , jolloin kriisiapua tarvitseva seksuaalirikoksen uhri pääsi henkilökohtaiselle kriisiajalle ilman erillistä ajanvarausta ja odotusaikaa. Samalla hänelle voitiin tarjota mahdollisuus myös juristin konsultaatioon, ohjaukseen ja neuvontaan joko henkilökohtaisesti tai puhelimitse. Viikonloppuisin kriisipäivystys vastasi edelleen klo 15-21 välisenä aikana. Tarvittaessa osalle soittajista voitiin edelleen tarjota henkilökohtainen kriisijakso puhelimitse.

Yksilötyö

Yksilötyötä tehtiin seksuaalista väkivaltaa kokeneiden henkilöiden parissa sekä puhelimitse kriisipäivystyksessä, yksilökohtaisilla kriisijaksoilla sekä internetitse verkkoauttamispalvelu Nettitukinainen.fi:ssä

- **Kriisipuhelinpäivystys**

Vuonna 2014 kriisipuhelimeen tuli kaikkiaan 1038 puhelua joista 210 oli uusia yhteydenottoja. Kriisilinjalle tulleiden puhelujen keskimääräinen yhteydenottomäärän oli kolme puhelua päivässä. Keskimäärin kriisilinjalle tuli viikoittain noin neljä uutta yhteydenottoa. Tarkemmat tiedot toimintavuoden aikana kriisipuhelimeen tulleista yhteydenotoista on esitetty vuosikertomuksen liitteenä olevassa erillisestä tilastobarometrissa (Liite).

Toimintavuoden 2014 aikana Raiskauskriisikeskus Tukinainen kriisipuhelinpäivystyksessä toimi viikonloppuisin kahdeksan kriisipäivystäjää. Arkisin kriisipuhelimeen vastasivat Tukinainen kriisityöntekijät.

- **Yksilökohtainen kriisityö**

Toimintavuoden 2014 aikana kriisityössä yksilökäynneillä on tavattu yhteensä 146 asiakasta. Kriisikäyntejä on toteutunut yhteensä 969. Keskimäärin yhtä asiakasta tavattiin 6,6 kertaa, joten kriisitapaamiset täyttivät toimintavuoden aikana lyhytaikaisen kriisiavun kriteerit.

Suurin osa asiakkaista ohjautui yksilötyöhön kriisipuhelimen ja nettiyhteydenottojen kautta. Tukinainen kriisityöntekijän yhteydenotto soittajaan tilanteen arviointia ja ajanvarausta varten tapahtui pääsääntöisesti kahden viikon sisällä asiakkaan ensimmäisestä soitosta. Kriisipuhelimessa

osa soittajista ohjattiin suoraan julkisen terveydenhuollon tai työ- tai opiskelijaterveyshuollon piiriin. Osalle kiireellisimminkin apua tarvitsevista soittajista voitiin tarjota yhdestä kolmeen arviointikäyntiä ja sen jälkeen yksilölliseen harkintaan perustuen 1-15 tapaamiskertaa käsittävä kriisijakso. Kriisikäynnit sisälsivät asiakkaan tilanteen selvittelyä, ohjausta ja neuvontaa sekä kriisihoitoa. Myös uhrien läheisille voitiin tarjota apua yksilöllisesti. Osa asiakkaista ohjattiin selvittelykäyntien jälkeen Tukinaisen ryhmätoimintaan ja osa julkisen sektorin palveluihin, työ- tai opiskelijaterveydenhuollon piiriin tai arviointiin KELA:n tukemaa kuntoutuspsykoterapiaa varten. Kriisikäyntien yhteydessä kaikille asiakkaille tarjottiin mahdollisuus oikeudelliseen neuvontaan. Asiakkailla oli halutessaan mahdollisuus myös kriisityöntekijän ja juristin yhteisiin tapaamisiin.

Toimintavuoden aikana kriisityöntekijät laativat lausuntoja ja puoltoja hoidon tarpeesta terapiahakemusten liitteeksi ja oikeusistuimia varten. Työntekijät toimivat myös todistajana oikeuskäsittelyissä sekä oikeussalissa että puhelimitse.

Toimintavuonna 2014 Raiskauskriisikeskus Tukinaisen Helsingin toimipisteessä yksilötyötä teki kriisityön kehittämispäällikkö ja kaksi osa-aikaista kriisityöntekijää (10 h / vko ja 30 h / viko). Syyskaudella myös integratiivista psykoterapiaa opiskeleva psykologi suoritti harjoittelujaksoaan Raiskauskriisikeskus Tukinaisen Helsingin toimipisteessä.

- **Internetissä tapahtuva auttamistyö www.nettitukinainen.fi**

Yhteydenottajien oli mahdollista saada ohjausta, neuvontaa ja tukea myös internetin välityksellä. Näin seksuaaliväkivallan uhrit, jotka eivät kykene esimerkiksi ujuden tai puhe- tai kuulovamman vuoksi ottamaan yhteyttä puhelimitse, saattoivat saada ohjausta, tukea ja neuvontaa sähköpostin välityksellä. Nettiauttamistyöstä vastasi yksi kriisityöntekijä puhelinpäivystyksen, yksilötyön ja ryhmänohjaamisen ohella. Kriisityöntekijät toimivat nettityöntekijän sijaisena vuosilomien aikana.

Verkkoauttamispalvelu Nettitukinaiseen saapui toimintavuoden aikana yhteensä 279 viestiä yhteensä 93 henkilöltä. Kunkin yhteydenottajan kanssa vaihdettiin keskimäärin 3 viestiä.

2.2 Ryhmätoiminta

Toimintavuonna 2014 järjestettiin seuraavat seksuaalista väkivaltaa ja / tai hyväksikäyttöä kokeneille asiakkaille suunnatut ryhmät.

- **Avoim ryhmä**

Avoim ryhmä tarjoaa seksuaalista väkivaltaa kokeneille naisille ryhmämuotoista matalan kynnyksen apua, ohjausta ja neuvontaa. Vertaistuellalla on ryhmässä suuri merkitys. Avoimeen ryhmään osallistuminen ei edellytä haastattelua eikä ennakoilmoittautumista ja siihen voi osallistua myös anonymisti. Ryhmäkerran pituus on 1,5 tuntia.

Avoim ryhmä kokoontui vuonna 2014 parittomien viikkojen keskiviikkoisin klo 18.15 -19.45 välisenä aikana yhteensä 25 kertaa. Toimintavuoden aikana Avoimessa ryhmässä oli kaikkiaan 85 osallistujaa . Kuhunkin ryhmään osallistui keskimäärin aina kolme ryhmäläistä .

Avoimen ryhmän ryhmänohjaajana vuonna 2014 toimi psykologi, psykoterapeutti (yet) Raili Isto. Tukinaisen kriisityöntekijät vuorottelivat ryhmässä ohjaajaparina. Vakinaisen ohjaajan vuosilomasijaisena toimi PsL, psykoterapian erikoispsykologi, integratiivinen psykoterapeutti Hanna Hoppo.

- **Viikonloppuryhmä**

Tukinaisen järjestämät viikonloppuryhmät on suunnattu ensisijaisesti henkilöille , joilla ei kotiseudullaan ole tarjolla seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön hoitoon erikoistuneita palveluita tai jotka eivät anonymiteettisyydestä voi niihin hakeutua. Ryhmiin hakeudutaan kriisipäivystyksen kautta ja ryhmiin osallistuvat haastatellaan ennen ryhmään valitsemista.

Vuonna 2014 Tukinainen ei vähäisten taloudellisten resurssien vuoksi pystynyt toteuttamaan toimintavuoden aikana viikonloppuryhmää vaan ainoastaan Kuopiossa lokakuussa 2013 toteutetun viikonloppuryhmän seurantatapaamisen helmikuussa 2014. Syksyllä aloitettiin viikonloppuryhmän suunnittelu yhteistyössä Tampereen Setlementti Naapurin kanssa ja ryhmä toteutuu kevätkaudella 2014.

Viikonloppuryhmän seurantatapaamisen ohjaajina toimivat PsL, psykoterapian erikoispsykologi, integratiivinen psykoterapeutti Hanna Hoppo ja vastaava kriisityöntekijä, perheterapeutti (vet) Helena Kallinen. Seurantatapaamisen osallistui yhteensä 6 ryhmäläistä eri puolilta Suomea.

- **Minun Tarinani – Aikuisten naisten keskusteluryhmä**

Tukinainen ry:n Helsingin toimipisteessä järjestettiin syksyllä 2014 suljettu keskusteluryhmä naisille, jotka ovat kokeneet seksuaalista väkivaltaa jossakin elämänsä vaiheessa. Ryhmän suunnittelussa otettiin huomioon erityisesti ikääntyvien seksuaalista väkivaltaa kokeneiden naisten näkökulma. Ryhmään osallistui yhteensä seitsemän naista, joiden ikä vaihteli 35 vuodesta aina 65 vuoteen.

Ryhmä kokoontui yhteensä 12 kertaa keskiviikkoiltaisina 20.8.-12.11.2014 välisenä aikana. Varsinaisten ryhmäkertojen lisäksi ryhmäkokonaisuus sisälsi yhden seurantatapaamisen.

Keskustelun lisäksi ryhmässä sovellettiin useita eri traumahoidon menetelmiä kirjoittamisesta kehollisiin harjoituksiin. Ryhmästä laadittiin erillinen raportti. Ryhmän ohjaajina toimivat psykoterapeutti Marja Sieranoja ja psykoterapeutti Tuula Stenrooth.

- **CPT -ryhmä**

Kognitiivisen prosessoinnin (CPT) ryhmä on yksittäisen tai useamman yksittäisen raiskauksen kokeneille naisille tarkoitettu 12 ryhmätapaamista käsittävä tehtäväorientoitunut ryhmähoitomuoto. Ryhmän vaikuttavuus perustuu suuressa määrin itsenäisesti tehtäviin kotitehtäviin. CPT edustaa ns. näyttöön perustuvaa hoitoa (evidence based) ja sen vaikuttavuutta on todennettu psykoterapian vaikuttavuustutkimuksissa. Hoitomalli on peräisin Yhdysvalloista ja Suomeen sen on tuonut Tukinainen.

CPT ryhmä toteutettiin kevätkaudella 2014. Ryhmän ohjaajina toimivat kriisityöntekijä, sosionomi (AMK) Virve Virta ja kriisityönkehittämisspääällikkö, kriisi- ja traumapsykoterapeutti

(et) Heli Heinjoki. Ryhmään osallistui yhteensä 4 asiakasta

- **Kuvataideryhmä**

Jyväskylän aluetoimipisteessä toimintavuoden aikana toteutettu kuvaryhmä käsitteli seksuaalisen väkivallan vaikutuksia naiseuteen ja itsetuntoon taideterapeuttisin keinoin.

Maaliskuussa 2014 Jyväskylän aluetoimipisteessä käynnistynyt kuvaryhmä kokoontui toimintavuoden aikana yhteensä yhdeksäntoista (19) kertaa. Ryhmään osallistui neljä asiakasta.

Ryhmän ohjaajina toimivat taideterapeutti, erityistoimintaterapeutti Hannele Natri ja vastaava kriisityöntekijä, perheterapeutti (vet) Helena Kallinen.

2.3 Koulutus- ja asiantuntijatehtävät sekä mediajulkisuus

Toimintavuoden aikana Tukinaisen kriisityöntekijät toimivat kouluttajina sosiaali- ja terveystieteiden eri toimijoiden sekä järjestöjen järjestämissä tilaisuuksissa sekä Suomessa että ulkomailla, mm. Helsingin sosiaaliviraston Perhe- ja sosiaalipalveluiden järjestämässä ”Lasten ja nuorten seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisy”-seminaarissa, Tarton Naistetugi – järjestön järjestämässä paikallisten kriisityöntekijöiden koulutusseminaarissa Tartossa, Viron sosiaaliministeriön järjestämässä ”Baltic-Nordic International Conference on Sexual Assault” konferenssissa Tallinnassa sekä kansainvälisen ICSor –järjestön (International Conference on the Survivors of Rape) konferenssissa Lissabonissa.

Seksuaalista väkivaltaa kohdanneiden parissa tehtävää kriisityötä esiteltiin toimintavuoden aikana myös eri oppilaitosten, kuten Laurea-Ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijaryhmille. Myös yhteistyötä Poliisiammattikorkeakoulun kanssa jatkettiin osallistumalla oppilaitoksessa järjestettyyn seksuaalisen väkivallan uhrien palveluita koskevaan paneelikeskusteluun ja kouluttamalla poliisiopiskelijoita seksuaalista väkivaltaa kohdanneen uhrin sensitiivisestä kohtelusta.

Kriisityöntekijät ovat toimineet myös työnohjaajina ja antaneet konsultaatiota erityisesti lastensuojelutyötä ja psykiatriasta avotyötä tekeville työntekijöille sekä Helsingissä että Jyväskylässä.

Kriisityöntekijät toimivat kouluttajina myös Tukinaisen keväällä ja syksyllä järjestämissä ”Raiskauksen akuuttiapu”-koulutuksessa sekä kaksipäiväisessä ”Seksuaalisen väkivallan kohtaaminen ja hoidon periaatteet”-koulutuksessa. Koulutus oli tarkoitettu erityisesti terveydenhuoltoalan eri tehtävissä toimiville ammattilaisille.

Toimintavuoden aikana kriisityöntekijät ovat antaneet seksuaalisen väkivallan kohtaamiseen ja hoitoon liittyviä asiantuntijalausuntoja ja kannanottoja eri tiedotusvälineille.

Seksuaalisen väkivallan uhrien kanssa työskenteleville ammattilaisille suunnattu opaskirjanen ”Mitä sitten tekisin” julkaistiin helmikuussa 2014 nettikirjana yhdistyksen internet-sivuilla.

2.4 Osaamisen kehittäminen ja työnohjaus

Vuoden 2014 aikana kriisityöntekijät osallistuivat kotimaassa ja järjestettyihin yksittäisiin kriisi- ja traumatyötä koskeviin koulutuksiin.

Kriisityöntekijöille järjestettiin toimintavuoden aikana kaksi kehittämispäivää. Marraskuussa 2014 toteutettiin asiakkaille suunnattu palautekysely. Asiakaspalaute oli poikkeuksetta myönteistä. Kriisityöntekijöiden yhteinen traumaviitekehukseen perustuva ryhmätyönohjaus jatkui toimintavuonna 2014. Kriisityöntekijöiden työryhmän työnohjaajana toimi psykoterapeutti, perheterapeutti (vet) Arto Kyllönen. Kriisityöntekijöiden yksilö- ja ryhmätyönohjaajina toimivat psykiatrian erikoislääkäri Anssi Leikola ja PsL, perheterapeutti (vet) Anna-Liisa Heikinheimo.

Kriisipäivystäjien toteutui kevätkaudella yhteensä kolme työnohjauskertaa. Työnohjaajana toimi kriisi- ja traumapsykoterapeutti (et) , työnohjaaja Päivi Felixson. Kriisipäivystäjien työnohjaus jäi päivystäjien toiveesta tauolle syyskaudeksi. Kriisipäivystäjien työn tueksi järjestettiin vuonna 2014 yhteensä neljä ajankohtaisia asioita käsittelevää kriisityön iltaa sekä yksi naisen seksuaalisuutta käsittelevä koulutustilaisuus.

2.5 Verkostoyhteistyö

Kriisityön vastuualue osallistui toimintavuoden aikana erilaisiin auttamistyötä koskeviin asiantuntijaverkostoihin. Tukinainen ry:n Jyväskylän aluetoimipisteen työntekijät olivat mukana Keski-Suomen sairaanhoitopiirin koordinoiman lähisuhdeväkivaltaa koskevan maakunnallisen hoitopolun suunnittelutyöryhmässä, Jyväskylän Tyttöjen ja Poikien Talon Oiva & Ilona –hankkeen ohjausryhmässä sekä Jyväskylän Marak-työryhmässä.

Helsingissä kriisityöstä oli edustus Helsingin Tyttöjen ja Poikien Talon seksuaaliväkivaltahankkeen ohjausryhmässä, Itä-Helsingin Marak-työryhmässä, Ihmiskaupan vastaisessa verkostossa sekä pääkaupunkiseudun puhelinauttajien verkostossa.

Verkostoitumista ja yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa jatkettiin aktiivisesti Jyväskylässä.

Keväällä 2011 Jyväskylän aluetoimipisteen aloitteesta ja koordinoimana aloitettu vertaiskonsultaatioiksi nimetty maksuton verkostoyhteistyökokousten käytäntö jatkui. Yhteistyökumppaneina tässä työmuodossa on mm. lastenpsykiatria, kaupungin perhetyö, neuvola, perhekoti, nuorisokoti, etsivä nuorisotyö, päihdetyö, diakoniatyö evankelis-luterilaisesta

seurakunnasta, adventtiseurakunnasta ja ortodoksisesta seurakunnasta. Mukana on ollut myös Pelastakaa Lapset ry, ulkomaalaistoimisto, Mielenterveyden Keskusliitto ry:n Turvanen Jyväskylä, aikuispsykiatria ja kuntoutusohjaus, peruskoulun ja lukion koulukuraattorit ja kouluterveydenhuolto.

Toimintavuoden 2014 aikana aikaisempien toimijaryhmien lisäksi mukaan vertaiskonsultaatioverkostoon liittyi Keski-Suomessa toimivien psykoterapeuttien ryhmä.

Toimintavuoden aikana vertaiskonsultaatiokokouksia oli yhteensä 16 .

3. OIKEUDELLINEN TYÖ

3.1 Vuoden 2014 painopistealueet oikeudellisessa työssä

Raiskauskriisikeskus Tukinaisen oikeudellinen perustyö kuten valtakunnallinen päivystystoiminta, neuvonta, konsultaatiot, koulutus- ja verkostoyhteistyö jatkuivat vuonna 2014. Viestintää oikeudellisten asioiden esiin tuomiseksi toteutettiin antamalla haastatteluja tiedotusvälineille ja muun muassa väitöskirjan tekijöille. Vuoden 2013 puhelintilastojen julkistaminen alkuvuodesta 2014 kiinnosti monia toimittajia erityisesti alaikäisiä koskevilta osin. Muilta osin yhteiskunnallinen vaikuttaminen kuluneen vuoden aikana oli pääasiassa erilaisiin työryhmiin osallistumista, lausuntojen laadintaa ja konsultaatioita viranomaisille. Suunniteltua rikosuhrimaksua koskevat asiat painottuivat monissa yhteyksissä varsinaisen uhripoliittisen toimikuntatyön lisäksi. Syyskuun alussa voimaan tulleet seksuaalirikoksiin liittyvät lakimuutokset huomioitiin neuvonnassa ja koulutuksissa. Muuttunut raiskauksen tunnusmerkistö, sukupuoliyhteyden määritelmä ja uusi säännös seksuaalisesta häirinnästä olivat pääteemoja.

Tiedot viranomaisten kuten poliiseille suunnattujen koulutusten vähenemisestä aiheuttivat erityistä huolta seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön uhrien edunvalvontatyössä. Seksuaalirikosten uhrien kohtelussa ja tukipalveluun ohjaamisessa ilmenee edelleen puutteita, mikä edellyttäisi selvästi viranomaisten lisäkoulutusta. Lisäksi esimerkiksi viranomaisten vaikeudet tunnistaa seksuaalirikosten tunnusmerkistöjä vaarantavat asianomistajan oikeusturvaa poliisikuulusteluissa ja ilmoitusvelvollisuutta arvioitaessa. Poliisiyhteistyön kehittäminen ei kaikilta osin onnistunut vuonna 2014 hyvistä tavoitteista huolimatta. Varojen vähyyden vuoksi esimerkiksi

sensitiivisyyskoulutuksia poliiseille ei voitu järjestää aiempien vuosien tapaan enää vuoden 2014 aikana.

Toimintasuunnitelmassa vuodelle 2014 asetetut tavoitteet toteutuivat melko hyvin. Seksuaalirikosten asianomistajan edunvalvonnassa epäonnistumiset koskivat lähinnä poliisiyhteistyötä.

3.2 Puhelinpäivystys

Raiskauskriisikeskus Tukinaisen juristipäivystys päivysti neljänä päivänä viikossa (12h/vko) vuoden 2014 aikana. Määräaikainen lakimies toimi päivystyksessä elokuun loppuun asti, mihin asti päivystyksiä oli mahdollista vuorotella. Puhelinpäivystys oli avoinna myös lomien aikana.

Tukinaisen juristipäivystykseen vuonna 2014 tulleista ensimmäisistä yhteydenotoista (220) suurin osa koski raiskausta (rikoslaki 20 luku 1-3 §) tai lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä (rikoslaki 20 luku 6 § tai 7§). Suurin osa soitoista (neljännes) koski tapauksia, joissa uhrin ikä oli rikoksen tekohetkellä 16-20 vuotta. Viidesosassa tapauksista lapsi oli ollut alle 10 vuotias. Osa uhreista oli ollut alle kouluikäinen, kun seksuaalinen hyväksikäyttö/väkivalta oli alkanut. Näissä tapauksissa aikaa tekohetken ja yhteydenottohetken välillä oli kulunut useimmiten jo monia vuosia. Osa tapauksista olikin rikosoikeudellisesti vanhentuneita. Kolmanneksi eniten yhteydenotot koskivat 21-30-vuotiaita henkilöitä. Tärkeä havainto oli myös se, että iäkkäämmät henkilöt lähisuhdeväkivallan uhreina uskaltavat yhä useammin ottamaan yhteyttä. Tietoa avun ja tuen mahdollisuuksista on siksi välttämätöntä lisätä palveluverkostossa.

Päivystyksessä esiin tulleiden tietojen perusteella noin puolessa tapauksista tekijänä oli uhrille jollain tavoin tuttu tai läheinen henkilö kuten puoliso, ex-kumppani, huoltaja/vanhempi, muu perheenjäsen tai joka tapauksessa henkilö, jonka henkilöllisyys oli tiedossa. Tapauksia, joissa soittaja ei joko halunnut kertoa tekijää tai hän ei tiennyt tekijän henkilöllisyyttä oli lähes yhtä paljon. Kaikissa yhteydenotoissa tärkeää ei ollut tekijään liittyvät asiat vaan soittaja halusi tietoa yleisemmin. Tähän ryhmään kuuluivat myös puhelut, joissa raiskauksen uhri halusi tietää esimerkiksi sitä, milloin tai miten oikeudenkäyntiavustajan voi saada.

Useimmiten juristipäivystykseen soitti uhri itse (n. 73 %). Läheisten yhteydenottoja (huoltaja, vanhempi, muu perheenjäsen, ystävä) oli toiseksi eniten. Läheisten ensikontaktien ansiosta myös asianomistajat itse usein aktivoituvat selvittämään oikeuksiaan ottamalla yhteyttä Tukinaisen

juristipäivystykseen. Viranomaisten tai yhteistyöjärjestöjen yhteydenotot jakaantuivat siten, että osa konsultaatioista oli päivystysaikana, melko suuri osa kuitenkin päivystysajan ulkopuolella.

Muutoinkin soittopyyntöihin vastattiin tarpeen mukaan myös muina aikoina. Viranomaisten konsultaatiot koskivat useimmiten ilmoitusvelvollisuutta. Puheluissa keskityttiin tiedon antamiseen yleisesti oikeusprosessista ja korostettiin sitä, että rikostutkinta kuuluu poliisiviranomaisille. Tietoa asianomistajan oikeudesta tukitoimiin kuten ilmaiseen oikeudenkäyntiavustajaan, kriisiapuun ja neuvontaan rikosilmoituksesta oikeudenkäyntiin, jaettiin päivystyksessä päivittäin. Toisaalta kaikkia eivät koskeneet oikeudenkäyntiin liittyvät asiat lainkaan. Oikeudellisessa neuvonnassa on ollut tärkeä huomioida myös tämä ryhmä.

Aiempien vuosien tilastoista on käynyt ilmi, että asianomistajilla ei usein ollut oikeudenkäyntiavustajaa oikeusprosessin alussa, rikosilmoitusta tehtäessä tai poliisikuulustelussa. Valitettavasti kehitystä ei tältä osin ole tapahtunut huolimatta poliisin velvollisuudesta informoida uhria oikeudesta avustajaan. Vuoden 2014 juristipäivystykseen tulleiden ensisoittojen perusteella suurin osa poliisikuulusteluissa olleista olivat olleet siellä yksin. Huolestuttavaa on, että alaikäiset edelleen usein ovat ilman oikeudellista tukea poliisikuulusteluissa. Asianomistajalle on erityisen vaikeaa tehdä rikosilmoitus lähisuhdeväkivaltaan liittyvistä seksuaalirikoksista ja etenkin lapsuuden aikaisesta hyväksikäytöstä. Vielä vaikeampaa uhrin on tietää, mitkä kaikki asiat ovat oikeudellisesti merkittäviä ja joista siten pitäisi kertoa poliisille. Oikeudenkäyntiavustajan rooli koettiin erityisen tarpeelliseksi juuri näissä tapauksissa asianomistajan oikeusturvan kannalta. Myös seksuaalirikosten tunnusmerkistöjen tunnistaminen tuottaa ongelmia. Oikeudellinen apu on tältäkin osin usein merkityksellistä asian käsittelyn helpottamiseksi.

Lähisuhdeväkivaltaan liittyvistä mahdollisista uhkailuista, painostuksesta ja henkisestä väkivallasta keskusteleminen aloitetaan heti ensimmäisen soiton aikana. Puhelussa pyritään selvittämään avun tarpeen kiireellisyys. Avustaminen esimerkiksi turvaverkoston selvittämisessä ja mahdollisen lähestymiskiellon tarpeen arvioimisessa on tavallista kaiken ikäisten soittajien kanssa.

Asianomistajia rohkaistiin toimimaan omassa asiassaan ja kerrottiin heidän oikeudestaan saada tietoa, apua ja tukea koko oikeusprosessin ajan. Tiedon saannin edellytyksenä ei kuitenkaan ole vireillä oleva oikeusprosessi.

Päivystyksessä keskusteltiin yksityiskohtaisesti muun muassa asianomistajan totuudessa pysymisvelvollisuudesta, todisteluun liittyvistä asioista, rangaistusvaatimuksen esittämisestä, oikeudenkäyntiavustajan hankkimisesta, tukihenkilön roolista ja erityisjärjestelyistä oikeudessa.

Oikeudenkäyntien kestäminen pitkään askarrutti monia. Syyttämättä jättämistä koskevia puheluita tuli useita myös vuonna 2014.

Keskimääräinen puhelun kesto oli noin tunti.

Vastaavia asioita kuin puhelinpäivystyksessä käsiteltiin myös Nettitukinainen-palstalla. Osa nettikysymyksistä koski ulkomailla tapahtuneita tekoja, jolloin asiakasta neuvottiin tekemään rikosilmoitus myös Suomessa. Tarvittaessa annettiin tietoa ulkoasiainministeriön konsulipalveluista.

Tukinaisen juristipäivystyksestä ohjattiin asianomistajia sekä julkisiin oikeusaputoimistoihin että yksityisiin asianajotoimistoihin. Oikeus maksuttomaan oikeudenkäyntiavustajaan tuloista ja varallisuudesta riippumatta on tärkeä tietoa asianomistajalle, kun hän harkitsee rikosilmoituksen tekemistä ja poliisikuulusteluun menemistä. Puheluista kävi ilmi, että kaikissa oikeusaputoimistoissa tai yksityisissä asianajotoimistoissa ei tiedetty seksuaalirikoksen uhrin oikeudesta saada oikeudenkäyntiavustaja ilman tulo- ja varallisuusselvitystä tai ilman oikeusturvavakuutusta. Joissakin tapauksissa asianomistajalta oli vaadittu myös etukäteismaksua. Vaikka oikeudenkäyntiavustajaa koskeva lainkohta (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 2 luku 1 a § ja 10 §) on ollut voimassa jo lähes 15 vuotta, puhelujen perusteella lain soveltaminen käytännössä tuotti edelleen ongelmia myös vuonna 2014. Päivystyksessä tuli esille monen soittajan kohdalla myös se, että asianajaja ei ollut valmis ottamaan vastaan toimeksiantoa rikostutkintavaiheessa vaan vasta oikeudenkäynnin yhteydessä.

3.3 Asiakastapaamiset

Asiakastapaamisia vuoden 2014 aikana oli noin 80, joista osa liittyi kriisiasiakkaiden tai yhteistyökumppanien kanssa sovittuihin tapaamisiin. Tukihenkilötapaamisia yksinään ei ole laskettu mukaan. Tapaamisten tarkoituksena oli selvittää yleisesti seksuaalirikoksiin liittyviä asioita kuten raiskauksen tunnusmerkistöjä, oikeusprosessia, vanhentumisaikoja, korvausasioita ja kertoa oikeudesta avustajaan. Rikosilmoituksen tekeminen ja tulevat asianomistajan kuulustelut olivat esillä noin puolessa tapauksista. Joskus käynnin aiheena oli epäselvyys siitä, missä vaiheessa oman asian käsittely oli viranomaisissa. Rikosilmoituksen tekemisestä oli kulunut pitkä aika, joskus kuukausiakin, eikä kutsua kuulusteluun vielä ollut tullut. Oikeusprosessien pitkät käsittelyajat muutoinkin ihmetyttivät usein avun hakijoita. Ulkomailla tapahtuneissa seksuaalirikoksissa hämmennystä aiheutti epätietoisuus asian käsittelyn eri vaiheista. Useimmiten tapaamisista ohjattiin

selvitysten jälkeen asianomistajia suoraan oikeusaputoimistoon tai yksityiselle asianajajalle. Asianomistajille kerrottiin myös tarvittaessa mahdollisuudesta kriisiapuun.

Useimmat tavatuista henkilöistä olivat vailla oikeusavustajaa, eivätkä tienneet tästä mahdollisuudesta ennen käyntiään Tukinaisessa. Tarvittaessa otettiin yhteyttä poliisiin esimerkiksi kuulusteluajan varaamiseksi etukäteen. Näissä tapauksissa Tukinaisen oma tukihenkilö oli usein läsnä tapaamisessa, ja osallistui myös muutamaaan kuulusteluun ja/tai oikeudenkäyntiin asianomistajan tukihenkilönä.

Osa asiakastapaamisista liittyi kriisityön asiakaskäynteihin. Periaatteena on ollut, että jokainen kriisiasiakas tapaa lakimiehen vähintään kerran. Tarkoituksena on varmistaa, että uhrin saavat kaiken tiedon, avun ja tuen omassa asiassaan. Joillakin asianomistajilla on jo ollut oma asianajaja, jolloin tapaaminen ei aina ole ollut tarpeen.

Osa asiakastapaamisiin tulleista henkilöistä oli maahanmuuttaja-taustaisia, jolloin yhteyttä otettiin niin sovittaessa myös muihin auttamistahoihin kuten Monika-Naiset Liitto ry:een.

Keskimääräinen tapaamisaika henkilöä kohden oli noin tunti.

3.4 Oikeudelliset toimeksiannot

Vuoden 2014 aikana Tukinaisen juristi on ollut asianomistajan avustajana ja tukena poliisikuulusteluissa ja toiminut myös oikeuden määräämänä oikeudenkäyntiavustajana. Rikosnimikkeinä olivat raiskaus, yllytys raiskaukseen, törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö ja lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, kotirauhan rikkominen, viestintärauhan rikkominen ja kunnianloukkaus, johon sisältyi seksuaalista häirintää muistuttavia piirteitä. Yhdessä tapauksessa haettiin myös lähestymiskielto.

Useimmissa tapauksissa juttujen käsittely poikkeuksellisesti päättyi käräjäoikeudessa. Vain kaksi juttua päättyi hovioikeuteen, toinen syytetyn puolesta tehdyn valituksen ja toinen syyttäjän tekemän valituksen johdosta. Ankarin rangaistus oli 4 vuotta 6 kuukautta, joka koski törkeää lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä ja raiskausta. Uhri oli ollut teko hetkellä 12-15-vuotias, ja tekijä luottamussuhteessa lapseen.

Oikeudellisten toimeksiantojen kautta juristi sai paljon arvokasta tietoa asiakkaiden kohtelusta ja nykykäytännöistä viranomaisissa, mitä tietoa voidaan hyödyntää muun muassa koulutuksissa, puhelinpäivystyksessä, konsultoinnissa ja lainsäädäntömuutoksia koskevissa lausunnoissa.

Uhrien uudelleen traumatisoitumisen ehkäisemiseksi olisi tärkeää myös tulevaisuudessa kiinnittää huomiota erityisesti vastaajien asianajajien käytökseen ja kielenkäyttöön oikeussalissa.

Vastatodistelussa asianomistajalle esitettävät toistuvat kysymykset merkityksettömistä seikoista painostavin äänensävyin ovat psyykkisesti raskaita asianomistajille ja aiheuttavat voimakasta lisäkärsimystä.

3.5 Verkostoyhteistyö

Vuonna 2014 yksi tärkeistä painopisteistä Tukinaisen oikeudellisessa työssä oli verkostoyhteistyö. Yhteistyötä tehtiin monien järjestöjen ja viranomaisten kanssa. Koulutusten osalta yhteistyö oli kiinteää Tyttöjen talon, Ensi- ja turvakotien Liiton, Monika-Naiset Liitto ry:n ja Kehitysvammaisten tukiliitto ry:n kanssa. Tukinaisen juristi oli mukana Amnesty Internationalin tapahtumissa, Ihmiskaupan ja lapsikaupan vastaisissa järjestöverkostoissa, Naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisessa verkostossa, Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) resurssiryhmässä, Sisäisen turvallisuuden ohjelman järjestöverkostossa ja Puhelin- ja verkkoauttamisen eettisten periaatteiden neuvottelukunnassa. Tukinaisen juristi osallistui syksyllä Kansainvälisessä siirtolaisuusvirastossa (IOM) järjestettyyn tapaamiseen, jossa vieraina oli Moldovan ihmiskaupan vastaisen työn asiantuntijoita. Verkostotapaamiset Pro-Tukipisteen lakimiehen kanssa jatkuivat seksuaalirikoksiin liittyvissä asioissa.

Tukinaisen juristi jatkoi nimettynä jäsenenä myös Sisäasiainministeriön järjestöyhteistyötä koskevassa työryhmässä ja Oikeusministeriön uhripoliittisessa työryhmässä. Työryhmän työ perustui EU-uhridirektiivin ja naisten oikeuksia rikosten uhreina koskevan ns. Istanbulin yleissopimuksen asettamiin velvoitteisiin auttamispalveluiden järjestämiseksi. Toimikunta laati oman esityksensä uhrimaksua koskevaksi laiksi ja valmisteli esitystä toimenpiteistä rikoksen uhrin oikeuksien parantamiseksi käytännössä.

Juristi osallistui toukokuussa Viron sosiaali- ja terveysministeriön Tallinnassa järjestämään konferenssiin, jossa käsiteltiin seksuaalista hyväksikäyttöä. Konferenssissa hän esitteli osallistujille Tukinainen ry:n koordinoimaa sensitiivisyyskoulutus-mallia. Jaossa oli myös englanninkielisiä koulutuskansioita. Konferenssin yhteydessä järjestettiin myös Viron poliisin

seksuaalirikostutkijoille suunnattu maksullinen koulutuspäivä, jossa Tukinaisen juristin teemana oli ”Haavoittuvien uhrien kohtaaminen poliisityössä”. Myös joulukuussa lakimies toimi pyydettyinä puhujana Tallinnassa järjestetyssä konferenssissa ”When the Child gets hurt”. Aihe käsitteli perheessä tapahtuvaa seksuaalista hyväksikäyttöä/väkivaltaa Raiskauskeskus Tukinaisen työn näkökulmasta (Incest and its specific features). Konferenssin järjestäjänä toimi Viron lasten neuvontakeskus (NGO Estonian Advice Centre/Child Helpline 116111) yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Seminaari liittyi EU-rahoitteiseen hankkeeseen.

3.6 Koulutus ja konsultaatiot

Sekä Tukinainen ry:n omat että yhteistyöverkoston järjestämät koulutustilaisuudet kuuluivat aiempien vuosien tapaan juristin työhön.

Tukinaisen tilastotietojen mukaan suurin osa konsultaatioasiakkaista vuonna 2014 oli sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Turvakotiasiakkaiden kohdalla oikeudellisessa neuvonnassa keskityttiin usein moneen ongelmaan, jotka liittyivät lähisuhdeväkivaltaan. Etenkin näissä tilanteissa konsultaatioon varattiin paljon aikaa kuten myös muiden erityisryhmien kohdalla.

Konsultaatiot tapahtuivat pääosin joko päivystysaikana tai erikseen sovittuna aikana puhelimitse tai Tukinaisen toimistolla Helsingissä tai Jyväskylässä. Konsultaatiot olivat mahdollisia myös järjestetyn koulutuksen yhteydessä. Aiempien vuosien tapaan ajanvaraukset konsultaatioihin oli mahdollista tehdä puhelinpäivystyksen kautta päivystysaikana. Tapaaminen sovittiin joko juristin ja kriisityöntekijän yhteiseen konsultaatioon tai erikseen jomman kumman kanssa.

3.7 Osaamisen kehittäminen

Juristi ei osallistunut oman alansa koulutuksiin Tukinainen ry:n varoin vuoden 2014 aikana. Osaamisen kehittäminen tapahtui omakustanteisesti ja erilaisten yhteistyöverkoston tarjoamien maksuttomien seminaarien myötä.

3.8 Tiedottaminen

Vuoden 2013 puhelinpäivystysten ensisoitoista kootut tilastot julkistettiin helmikuussa, jolloin esillä tiedotusvälineissä olivat alaikäisiin kohdistuneet seksuaalirikokset. Juristipäivystyksen osalta mielenkiintoa herätti eniten se, onko lastensuojelulain ilmoitusvelvollisuuden laajentuminen vaikuttanut lapsiin kohdistuneiden seksuaalirikosten ilmituloon. Valitettavasti kovin merkittäviä

muutoksia parempaan suuntaan ei vielä ollut näkyvissä. Muitakin seksuaalirikosten asianomistajien kohtelua koskevia artikkeleita eri lehdissä oli muutamia vuoden 2014 aikana.

Lisäksi juristi osallistui Tallinnassa lehdistötilaisuuteen seksuaalista hyväksikäyttöä käsitelleen konferenssin yhteydessä yhdessä Tukinainen ry:n kriisityön kehittämispäällikön kanssa.

Tiedottamisen yhteydessä tai muissakaan tilanteissa Tukinainen ei välitä asiakkaidensa tai muidenkaan seksuaalirikosten uhrien yhteystietoja tiedotusvälineille.

4. TYÖSUOJELU

Varsinaisena työsuojeluvaltuutettuna aloitti 2014 kaksivuotisen toimikautensa Virve Virta. Varajäseniä olivat Katja-Mari Ottelin ja Hannaleena Kuukari. Työsuojelupäällikkönä jatkoi Minnamaria Ahokas.

Työsuojelutoimintaan kuuluvia kokouksia oli vuonna 2014 yhteensä neljä. Työterveyshuollosta on tehty sopimus Mehiläinen Oyj:n kanssa. Vuonna 2013 tuli hallituksen päätöksellä voimaan oikeus yhteen erikoislääkärikäyntiin vuodessa perusterveydenhoidon lisäksi. Käytäntö jatkui myös 2014. Vuonna 2014 järjestettiin virkistyspäivä päivähenkilöstölle keväällä ja kaikille työntekijöille pikkujoulut.

5. HALLINTO JA TALOUS

Hallinto- ja talouspäällikön lisäksi Tukinaisen tukipalveluissa työskenteli Helsingin toimipisteessä osa-aikainen siistijä viikonloppuisin. Jyväskylässä siivous on ulkoistettu.

Hallinto- ja talouspäällikkö toimii osana Raiskauskriisikeskuksen johtoryhmää operatiivisen toiminnan johtamisessa. Vuonna 2014 hallituksen esittelijänä ja sihteerinä toiminen kuului myös toimenkuvaan.

Kirjanpito oli ulkoistettu Reilu Hallinto Oy:lle. Muu taloushallinto jäi hallinto- ja talouspäällikön toimeksi. Hän toimii myös työsuojelupäällikkönä.

Työnantajana Tukinainen ry on järjestäytynyt Elinkeinoelämän Keskusliittoon (EK) ja on jäsenenä Suomen sosiaali- ja terveystieteiden ry:ssä (SOSTE ry).

Tukinainen ry:n hallitukseen kuuluivat vuonna 2014:

Varsinaiset jäsenet:

Mikko Lampikoski, poliisitarkastaja emeritus, asessori, puheenjohtaja

Aili Nenola, professori emerita, varapuheenjohtaja

Marja Hanski, johtaja

Aaro Mäkelä, oikeuslääketieteen erikoislääkäri

Johanna Niemi, OTT, Helsingin yliopiston dosentti

Merja Pentikäinen, OTT, Turun yliopisto

Mia Tuominen, poliisi

Varajäsenet:

Sofia Danielsson, OTM

Mulki Mölsä, lääkäri, MD

Kevät Nousiainen, akatemiaprofessori

Tukinainen ry:n operatiivisesta johtamisesta vastaavaan johtoryhmään kuuluivat Minnamaria Ahokas, Heli Heinjoki, Eeva Määttänen ja Riitta Silver.

5.1 Saadut avustukset ja tuotot

Vuodeksi 2014 Tukinainen ry sai Raha-automaattiyhdistys ry:ltä 569.000 euroa yleisavustuksena Raikauskriisikeskuksen toimintaan. Avustuksella katettiin sekä Helsingin toimipisteen kuin Jyväskylän aluetoimipisteen kulut. Kunta-avustuksia saatiin 20.800 euroa. Säätiöiltä ei saatu avustuksia ollenkaan. Muita tuottoja oli 15.762,16 euroa. Kunta-avustusten ja koulutustuottojen vähenemisen myötä, Tukinainen ry aloitti säästötoimenpiteet syksyllä. Henkilökunnan pikkujoulut toteutettiin omakustanteisena ja matot sekä ikkunat pestiin päivähenkilökunnan toimesta.

5.2 Henkilökunta

Raikauskriisikeskus Tukinainen Helsingin toimipisteessä työskenteli vuonna 2014 viisi kokopäiväistä sekä kaksi osa-aikaista (30 h/vko ja 10 h/vko) työntekijää. Osa-aikaisina päivystäjinä, ryhmänvetäjinä ja siistijänä työskenteli yhteensä 10 henkilöä.

Jyväskylän aluetoimipisteessä työskenteli 2014 yksi kokopäiväinen ja yksi osa-aikainen (30 h/vko) työntekijä.

Henkilötyövuosina Tukinainen ry:ssä työskenteli keskimäärin 11 henkilöä.

Toiminimillään Tukinaiselle alihankkijoina työskentelivät:

Happo Hanna, ryhmänohjaaja (toiminimi: Hanna-Leena Happo)

Hämäläinen Päivi, psykiatrinen erikoissairaanhoitaja, kriisipäivystäjä (toiminimi: Terapia- ja työnohjauspalvelut Päivi Hämäläinen)

Sieranoja Marja, kriisipäivystäjä, ryhmänvetäjä (toiminimi: MarjasThera)

Stenroth Tuula, kriisipäivystäjä, ryhmänvetäjä (toiminimi: Tecum Ky)

7. VIESTINNÄN VASTUUALUE

Viestinnästä vastaa yksi kokopäiväinen viestintäpäällikkö.

Vuonna 2014 viestintään liittyvien rutiinitehtävien, kuten WWW-päivitykset, Tukinaisen tilastojen tuottaminen ja julkistamistilaisuus, kartoitettiin mm. kyselyllä sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden tietoja ja tiedon tarvetta seksuaalista väkivaltaa kokeneiden kohtaamisesta ja hoidosta. Samalla kyselyyn osallistujia tiedotettiin Tukinaisen ohjeistuksista (Senjanetti ja Rap-kansio) sekä Tukinaisen järjestämistä koulutuksista. Suurin osa kyselyyn vastanneista totesi, että he jatkossa tulevat kohtaamaan seksuaalisen väkivallan uhreja, mutta heillä ei ole seksuaalisen väkivallan uhrin kohtaamiseen ja hoitoon vaadittavaa asiantuntemusta. Monet toivoivat koulutusta aiheesta, mutta koulujen vähäisten taloudellisten resurssien vuoksi koulutukset eivät ole aina mahdollisia. Kyselyyn liittyvän tiedottamisen avulla opiskelijat kuitenkin perehtyivät aiheeseen liittyviin ohjeistuksiin. Samalla pilottina järjestettiin chatissa toimiva informaatiokanava, josta opiskelijat saivat tietoa Tukinaisen toiminnasta. Kysely ja chat osoittivat, että jatkossa koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä on tehostettava, jotta opettajat voivat informoida aiheesta uusia opiskelijoita.

Raiskauskriisikeskus Tukinainen seminaari järjestettiin vuonna 2014 edellisten vuosien tapaan. Seminaarin aiheena oli haavoittuviin ryhmiin, erityisesti tyttöihin ja poikiin kohdistuva seksuaalinen väkivalta.

Vuonna 2014 järjestettiin tilastojen tiedotustilaisuus. Lisäksi Tukinaisen asiantuntijat antoivat haastatteluja ja kommentteja useille eri viestimille. Mediatyöskentelyn tavoitteena oli lisätä aiheeseen liittyvää ulkoista näkyvyyttä ja julkista tietoisuutta Tukinaisen toiminnasta. Edellä mainittu tavoite saavutettiin, koska Tukinainen sai julkisuutta eri mediakanavissa.

Ulkomaisille vastaaville toimijoille tiedotettiin Tukinaisen toiminnasta ja esiteltiin Senjanettiä, jonka sivusto on käännetty myös englanninkielelle. Tavoitteena oli lisätä toimijoiden tietoutta

Tukinainen ja kartoittaa mahdollisia yhteistyömuotoja. Esimerkiksi Unkarissa toimiva NANE (Women's Rights Association) halusi laittaa Senjan sisältöä myös omille kotisivuilleen ja he pitivät sensitiivisyyskoulutuksia hyvänä toimintamuotona. Yhteistyö edellyttää valmiita toimintamalleja ja koordinoimista, koska useat alan toimijat ovat pieniä ja resurssit ovat rajallisia.

Esitteitä jaettiin noin 3 000 kpl edellisten vuosien tapaan julkiselle sektorille, jotta seksuaalisen väkivallan uhrit saivat aiheesta tietoa. Tämä on oleellinen tapa tavoittaa seksuaalisen väkivallan uhreja ja heidän läheisiään Tukinainen WWW-sivujen, FB-sivujen ja mediayhteistyön ohella. Tukinainen teki yhteistyötä monien eri tahojen kanssa, muun muassa Sisäministeriön koordinoimassa Right to Choose –viestintähankkeessa ja Kätkeyt äänet –kampanjassa.

Lisäksi viestinnän alueella tilastointimenetelmiä ja tiedonkeruutapoja kartoitettiin. Viestintään ja muuhun toimintaan liittyvää palautetta kerättiin sitä varten tuotetusta WWW-moduulista. Viestintää arvioitiin myös kyselyllä, jossa kartoitettiin Tukinainen viestinnän toimivuutta.

LIITE. Tunnusluvut

Henkilöstömäärä	
Kriisityö	2 kokopäiväistä työntekijää, 3 osa-aikaista työntekijää, 8 viikonloppupäivystäjää/ryhmänvetäjää
Oikeudellinen työ	1 kokopäiväinen ja 1 määräaikainen työntekijä 31.8.2014 asti
Toimisto	2 kokopäiväistä ja 1 osa-aikainen työntekijä
Yhteydenottojen määrä	
Ensisoittojen määrä	
Kriisipäivystys	210 kpl
Juristipäivystys	220 kpl
Nettitukinainen	279 viestiä
Asiakaskäynnit	
Kriisityö	146 asiakasta, yhteensä 969 kriisikäyntiä
Oikeudellinen työ	80 asiakasta
Ryhmät	
Avoin ryhmä	85 osallistujaa
Viikonloppuryhmä	6 osallistujaa
Minun tarinani –aikuisten naisten keskusteluryhmä	7 osallistujaa
CPT ryhmä	4 osallistujaa
Kuvataideryhmä	4 osallistujaa

LIITE

TUKINAINEN RY

RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN

KOULUTUKSET VUONNA 2014

HELSINGIN TOIMIPISTEEN TOTEUTTAMAT KOULUTUKSET	
Koulutus	Osallistujamäärä
”Turhaan otettuja näytteitä ei ole” –koulutus 1 henkilöä (RAP-koulutus) - 2 kertaa /vuosi -kouluttajina oikeuslääkäri, Tukinainen ry:n kriisityöntekijä ja juristi	16 henkilöä
”Menetelmiä seksuaalista väkivaltaa kokeneiden kanssa työskentelyyn” (ent. Ammattiauttajakoulutus), 2-päivää -kouluttajina Tukinainen ry:n kriisityöntekijät	6 henkilöä
”Seksuaalirikosten muuttuneet säännökset” 12.2.2015 – koulutus, Edilex Pro: Seksuaalirikoksen uhrin tuki ja sen muodot -kouluttajana Tukinainen ry:n juristi	9 henkilöä
Viron sosiaali- ja terveysministeriön järjestämä ”International Conference on Sexual Assault” 7.-8.5.2014 Koulutuspäivä Viron poliisin seksuaalirikostutkijoille (sensitiivisyyskoulutus)	42 henkilöä
Seminaaripuheenvuoro -kouluttajina Tukinainen ry:n juristi ja kriisityön kehittämispäällikkö	200 henkilöä
Suvanto ry, Juuri-hanke, koulutus 15.10.2014: Ikääntyneiden perheissä tapahtuva lähisuhdeväkivalta oikeudellisena kysymyksenä -kouluttajana Tukinainen ry:n juristi	32 henkilöä
Helsingin sosiaali- ja terveysviraston perhe- ja sosiaalipalvelut 30.9.-1.10.2014 ” Lasten ja nuorten seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisy” – seminaari Seksuaalista väkivaltaa kokeneiden tyttöjen ja nuorten naisten kriisihoito -kouluttajana kriisityön kehittämispäällikkö	250 henkilöä
Lasteabi keskus (+Viron sosiaali- ja terveysministeriö), Viro, EU-Daphne-ohjelma, kansainvälinen konferenssi “Kui laps saab kodus haiget”, ”When the child gets hurt” 4.12.2014: -Incest and its specific features (esitys ja paneeliin osallistuminen) -Koulutus, Lasteabi keskuksen työntekijöille 5.12.2014: -kouluttajana Tukinainen ry:n juristi	360 henkilöä 10 henkilöä

JYVÄSKYLÄN ALUETOIMIPISTEEN TOTEUTTAMAT KOULUTUKSET	
Koulutus	Osallistujamäärä
Tartu Naiste Tugi – ja Teabe keskus 27.-28.5.2014 -Seksuaalisen väkivallan uhrien auttaminen	80 henkilöä
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, psykiatrinen osasto 12.11.2014 -Seksuaalista väkivaltaa kokeneen kohtaaminen	30 henkilöä
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, 26.11.2014 -Miten työskennellä traumatisoituneen ihmisen kanssa?	50 henkilöä

**Koulutuksiin osallistunut
yhteensä n. 1085 henkilöä**

LIITE

Mediasisältö, jossa Tukinainen on mainittu

Päivämäärä	Media(t)	Sisältö
21.1.2014	Ylen aikainen	Seksuaalinen väkivalta
4.2.2014	Videohaastattelut+haastattelu, Helsingin Sanomat Hufvudstadsbladet Demari Etelä-Saimaa Alueportaali.net keha3nyt.info uutiset.suomi24.fi Kouvolan sanomat Kymensanomat lehdet.lehtiyhtyma.fi	Alaikäisiin kohdistuneet seksuaalirikokset ja ilmoitusvelvollisuus Tukinainen ry:n tilastojen tiedotustilaisuus (puhelinpäivystyksiin tulleet ensisoitot)
03/2014	Senioriterveys	Ikääntyneet ja seksuaalinen väkivalta
10.4.2014	Yle, ajantasa	Laivaraiskaukset
14.5.2014	Postimees (Viro), video	Sensitiivisyyskoulutukset seksuaalirikosten uhrien kanssa työskenteleville ammattilaisille
06/2014	Demi	Seksuaalista väkivaltaa ei pidä vähätellä
08/2014	Länsiväylä, Helsingin Uutiset ja Vantaan Sanomat	Raiskaajia hyysätään uhria enemmän
28.8.2014	Svenska YLE	Skärpta straff för sexbrottslingar
5.9.2014	Iltalehti	Tyrmäystipparaiskaukset eivät ole urbaanilegenda
2.10.2014	Helsingin Sanomat	Uusi laki Kaliforniassa: Seksiin kysyttävä lupa – muuten kyseessä raiskaus